

4. Integreret arbejdsmarkedsstatistik

Formålet med dette afsnit er at afdække nogle af de forskelligheder, der findes i det statistiske beredskab, samt at skitsere hvorledes arbejdsmarkedsstatistikken vil blive udbygget med flere integrerede statistiksystemer, udover det allerede eksisterende personstatistiske registersystem.

4.1. Kendetegn ved den danske arbejdsmarkedsstatistik

Danmark følger ILO

ILO fastsætter de statistiske rammer for arbejdsmarkedsstatistikken samt definitionerne af de forskellige statistiske begreber. For at sikre harmonisering i de europæiske statistikker sker der efterfølgende i EU-regi en mere konkret operationalisering af de enkelte begreber. Den danske arbejdsmarkedsstatistik følger disse retningslinier og dækker de væsentligste områder. ILO's regler er udarbejdet til brug for interviewbaserede tællinger, og er derfor ikke umiddelbart anvendelige i de registerbaserede tællinger. De enkelte variable i registertællingerne er dog fastlagt i bedst mulig overensstemmelse med de vedtagne regler.

4.1.1. Sammenligninger af publiceret statistik

Forskellige dataindsamling

Som gennemgået i kapitel 3 består den danske arbejdsmarkedsstatistik af såvel individbaserede statistikker, der bygger på administrative kilder, virksomhedsbaserede statistikker, der bygger på såvel administrative kilder som på virksomhedsindberetninger, og statistikker baseret på personinterview. I denne store mængde af statistikker arbejdes med mange definitioner og afgrænsninger, der ikke alle er indbyrdes afstemt.

Ikke direkte sammenhæng mellem alle statistikker

Dette kan give problemer for statistikbrugerne, da der er en række statistikker, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at anvende de samlede resultater direkte. Fx er ATP-statistikken og arbejdsløshedsstatistikken (CRAM) tilsammen en god indikator for udviklingen i arbejdsstyrken, mens de to statistikker ikke kan anvendes til at beregne arbejdsstyrkens omfang. Årsagen til dette er bl.a., at ATP-statistikken ikke omfatter selvstændige og at den ikke omfatter alle lønmodtagere.

Mellem andre statistikker findes andre forhold, der kan give problemer. Set over ét skyldes den manglende sammenlignelighed:

Flere grunde til manglende sammenlignelighed

- forskelle i *opgørelsesprincipper*. En række statistikker opgør beholdningsstørrelser på et givent tidspunkt som fx antal beskæftigede i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), mens andre opgør gennemsnit over en periode, som fx antal fuldtidsledige i CRAM og fuldtidsbeskæftigede i ATP.
- forskelle i *populationen*. Nogle statistikker dækker hele befolkningen, som fx RAS, mens andre kun dækker personer mellem 16 og 66 år, som fx CRAM og ATP.
- forskelle i *definitioner*. Fx (1) arbejdsløse i RAS, CRAM og arbejdskraftundersøgelsen (AKU), (2) ansættelsesforhold i erhvervsbeskæftigelsen (EBS) og lønstatistikken, (3) præsterede arbejdstimer i AKU og lønstatistikken, (4) lønsum i den kvartalsvise lønsumsopgørelse, EBS og nationalregnskabet.
- forskelle i *datausikkerhed*. RAS og EBS er totaltællinger, mens lønstatistikken kun omfatter beskæftigede ved virksomheder med mere end 9 ansatte. AKU er en stikprøveundersøgelse, og ATP-statistikken og lønsumsstatistikken er indikatorer for udviklingen.

- forskelle i *publiceringstidspunkt*. De enkelte primærstatistikker offentliggøres, når de er færdige. Det kan give statistikbrugerne et fragmenteret billede af udviklingen på arbejdsmarkedet, når statistikker med samme referencetidspunkt offentliggøres på forskellige tidspunkter.

Nogle af ovennævnte forskelle vil i det følgende blive gennemgået ved eksempler fra den publicerede statistik.

a. Beskæftigelse og arbejdsstyrke

I tabel 4.1 vises beskæftigelsen i 1996 målt ved henholdsvis RAS, ATP-beskæftigelsen, nationalregnskabet og AKU. Mens såvel RAS, nationalregnskabet og AKU viste en lønmodtagerbeskæftigelse på omkring 2,4 mio., blev lønmodtagerbeskæftigelsen i ATP-statistikken kun opgjort til 2,1 mio. De viste tal er ikke udtryk for regnefejl i de enkelte statistikker, men skyldes bl.a. forskelle i tællingsenheder og populationer.

Tabel 4.1.

Beskæftigelse og ledighed i 1996 målt ved forskellige statistikker

	Selv-	Lønmod-	Beskæf-	Ledige	Arbejds-
	stændige ¹	tagere	tigede i alt		styrken i alt
	antal				
RAS 1997 ²	238 949	2 430 709	2 669 658	193 672	2 863 330
ATP		2 059 300			
Nationalregnskabet*	215 000	2 373 000	2 588 000		
AKU, 4. kv.	250 000	2 401 000	2 651 000	173 000	2 824 000
CRAM				245 600	

¹ Inklusive medarbejdende ægtefæller

² Arbejdsmarkedstilknytning ultimo november 1996

Beskæftigelse i RAS og nationalregnskabet

Beskæftigelsen i RAS og nationalregnskabet måles begge i antal personer, men der er forskel på referencetidspunktet. RAS er en statusopgørelse af befolkningen pr. 1. januar 1997 med arbejdsmarkedsstatus ultimo november 1996, mens nationalregnskabet viser den gennemsnitlige beskæftigelse gennem året, beregnet med udgangspunkt i RAS96 og RAS97. Dernæst er der forskel på, hvorledes midlertidigt fravær som følge af orlov behandles. I RAS indgår de, hvis de var på orlov ultimo november og har haft beskæftigelse i løbet af året, mens de ikke indgår i nationalregnskabet's beskæftigelse.

Beskæftigelse i RAS og ATP

Der er ligeledes flere forklaringer på forskellen i antallet af beskæftigede lønmodtagere i hhv. RAS og ATP. For det første opererer de to statistikker med hver sin tællingsenhed. RAS opgør antallet af beskæftigede lønmodtagere på et givet tidspunkt, mens ATP-statistikken opgør antallet af fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere gennem året. For det andet er der en forskel i populationsafgrænsningen, idet RAS medtager alle beskæftigede lønmodtagere, mens ATP-statistikken kun omfatter personer i alderen 16-66 år. For det tredje kan det nævnes, at ATP-beskæftigelsen er en beregnet størrelse, idet den er baseret på de indbetalte ATP-bidrag. Disse regler betyder bl.a., at lønmodtagere med under 9 timer beskæftigelse om ugen ikke indbetaler ATP-bidrag, hvorfor de heller ikke indgår i ATP-beskæftigelsen.

Beskæftigelse i RAS og AKU

Ved vurderingen af beskæftigelsen i henholdsvis RAS og AKU sammenlignes tal fra to meget forskellige statistikker. For begge statistikker gælder det, at de har samme tællingsenhed - personer, og at de bygger på ILO's anbefalinger. Som udgangspunkt anvendes derfor samme definitioner af beskæftigelsen.

Tællingsperioden er imidlertid forskellig i de to statistikker, idet RAS opgør beskæftigelsen den sidste uge i november, mens AKU indsamler oplysninger på alle hverdage i kvartalet. AKU's tal er derfor et gennemsnit for hele kvartalet.

Den største forskel mellem de to statistikker må dog henføres til den meget forskellige produktionsform. I RAS klassificeres de beskæftigede således efter registeroplysninger fra skattemyndighederne, mens de i AKU klassificeres som beskæftigede, hvis de interviewede selv oplyser, at de har været beskæftiget mindst en time i ugen før interviewugen. Trods denne grundlæggende forskel er der stor overensstemmelse mellem opgørelserne af den samlede beskæftigelse, mens der er en større forskel i afgrænsningen af hhv. selvstændige og lønmodtagere.

Ledighed i RAS og CRAM

Ledigheden i RAS bestemmes i CRAM-registret, idet antallet af ledige i RAS er afgrænset som de personer, der i sidste uge af november var fuldt ledige i CRAM. Der er således en fuldstændig harmonisering mellem disse to statistikker på mikro-niveauet. For en statistikbruger, der vil sammenligne de offentliggjorte tal for ledigheden i hhv. RAS og CRAM, opstår der et behov for yderligere forklaring af tællingsenheden. CRAM-ledigheden i tabel 4.1 viser hvor mange personer, der i gennemsnit var fuldt ledige i 1996, mens RAS viser hvor mange, der var fuldt ledige i den sidste uge i november.

Ledighed i AKU og CRAM

Såvel AKU som CRAM følger **ILO's anbefalinger** ved afgrænsningen af arbejdsløsheden. På flere punkter er der dog afgørende forskelle:

- I AKU's opgørelse af ledigheden indgår kun personer, der var fuldt ledige i ugen. I CRAM vil personer, der fx var arbejdsløse i halvdelen af ugen indgå med en ledighedsgrad på 0,5.
- For at blive klassificeret som ledig i AKU skal man være aktivt arbejdssøgende og kunne tiltræde et job inden to uger. I CRAM indgår alle registrerede ledige, og der stilles ikke yderligere krav. Til gengæld har de ledige normalt pligt til at acceptere et jobtilbud og kunne tiltræde indenfor de tidsrammer, der gives.
- AKU's opgørelse af arbejdsløse omfatter også personer, som ikke er registrerede som ledige i CRAM. Det vil være personer uden beskæftigelse, fx studerende, førtidspensionister mv., som aktivt søger arbejde og tilkendegiver, at de kan tiltræde indenfor to uger.

b. Den årlige lønsum

Lønsum i nationalregnskabet, ...

Ved opgørelsen af **lønsummer**, jf. tabel 4.2, er der ikke forskelle i tællingsenheden, idet de altid opgøres i kroner. Uoverensstemmelser i opgørelsen af lønsummen skyldes i stedet forskelle i **lønbegreber**. **Nationalregnskabets lønbegreb**, der kaldes aflønning af ansatte, omfatter de samlede ydelser i kontanter og naturalier, som arbejdsgivere betaler deres ansatte for det arbejde, disse leverer. Det omfatter således den direkte regelmæssige løn samt bl.a. akkord- og overarbejdsbetaling, bonusordninger, jubilæumsgratiale, fratrædelsesgodtgørelse, søgnehelligdagsbetaling og feriepenge. Desuden indgår arbejdstagers og arbejdsgivers bidrag til sociale ordninger, fx pensionsordninger.

Tabel 4.2.

Den årlige lønsum i 1996 målt ved forskellige statistikker

	Årlig lønsum
	mio. kr.
Erhvervsbeskæftigelsen	507 542
Lønsumsopgørelse på basis af arbejdsmarkedsbidrag	502 660
Nationalregnskabet*	599 700

Nationalregnskabets beregninger er primært baseret på erhvervsbeskæftigelsens lønsum, men der foretages visse tillæg. Således tillægges diverse arbejdstager- og arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger samt værdien af frynsegoder. Endvidere foretages et tillæg for ikke-deklareret ("sort") løn.

... EBS og lønsumsopgørelsen

Lønbegreberne i hhv. EBS og lønsumsopgørelsen på baggrund af arbejdsmarkedsbidrag (lønsum-AM) er fastlagt af de administrative regler for henholdsvis indkomstskat og betaling af arbejdsmarkedsbidrag, og er derfor tæt på hinanden. Den største forskel mellem disse er, at hovedparten af indbetalingerne til pensionsordningerne ikke indgår i lønsumsopgørelsen, hvorimod de arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger indgår i EBS.

Beregningsmåderne i de forskellige statistikker vil dog også påvirke resultaterne, men det er ikke muligt at kvantificere denne usikkerhed. Erhvervsbeskæftigelsens lønsum er således beregnet ved en simpel addition, der ikke tilfører resultaterne en større usikkerhed, mens lønsum-AM beregnes ved en multiplikation af AM-indbetalingerne og bidragets procentsats. Ved denne beregning vil usikkerheden fra inddata blive forstørret i resultatet. Desuden vil erhvervsbeskæftigelsen altid anvende et mere opdateret register end den kvartalsvise lønsumsopgørelse, idet en kvartalsvis statistik har et større krav om aktualitet end en årsopgørelse.

Sammenhæng findes mellem CRAM og AMFORA

c. Arbejdsløshed og arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger

Statistikkerne for ledighed (CRAM) og arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger (AMFORA) er opbygget efter samme principper, skønt det modtagne datamateriale ikke er identisk. De anvender samme enheder, dvs. det gennemsnitlige antal personer i hhv. ledighed og aktivering og antallet af personer, der i enten et kvartal eller et år, har været ledig eller aktiveret i et eller andet omfang, jf. tabel 4.3. Desuden anvender begge statistikker samme population.

Tabel 4.3.

Arbejdsløshed og deltagelse i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. 1996

	Gnsntl. antal personer	Antal personer
	————— antal —————	
I alt	550 835	1 280 728
Støttet beskæftigelse	48 617	114 716
Orlov	62 990	161 955
Uddannelse	23 163	82 837
Anden aktivering	3 213	17 274
Tilbagetrækning	166 947	190 840
Ledige	245 621	755 882

Det skal dog bemærkes, at opgørelsen af fuldtidspersoner i begge statistikker refererer til forsikringsgraden. Således tælles en deltidsforsikret, der har været ledig/

aktiveret i hele perioden som én person, ligesom en fuldtidsforsikret ledig eller aktiveret, der har været ledig/aktiveret i hele perioden. En opgørelse udelukkende på grundlag af timer ville således give en lavere ledighed. Da antallet af deltidsforsikrede er beskedent, er der dog kun tale om et marginalt problem. Et hurtigt overslag viser, at en ændret beregning med basis i fuldtidsnormen frem for forsikrede antal timer giver en formindskelse af den gennemsnitlige ledighed i absolutte tal på 0,8 pct.

4.1.2. Et par mangler i den publicerede statistik

Gennemgangen af den publicerede statistik vedrørende beskæftigelse og arbejdsomfang har desuden afsløret et par mangler, der vil blive dækket af arbejdstidsregnskabet.

Timeopgørelser af præsteret arbejdstid mangler

På grundlag af de hidtidige statistikker har det været muligt at estimere det samlede **arbejdsomfang**, men en egentlig opgørelse baseret på en timeopgørelse af det udførte arbejde har manglet. Disse oplysninger savnes dels i den almindelige statistiske dækning af arbejdsmarkedet og dels i den løbende opgørelse i nationalregnskabet til brug for produktivitetsanalyser.

Primærstatistik og nationalregnskabet

Nationalregnskabets løn og beskæftigelsestal er konsistente med beskæftigelsestallene i RAS og EBS. Der foregår dog en vis bearbejdning af tallene, idet de skal omformes efter nationalregnskabet's retningslinier. Således skal beskæftigelsestallene fra RAS omformes fra en ultimo november opgørelse til et gennemsnit for hele året, og lønsummen fra EBS skal justeres til nationalregnskabet's lønbegreb. Denne nødvendige transformering af tallene offentliggøres ikke detaljeret, hvorved statistikbrugerne kan mangle informationer til at forstå sammenhængen mellem de forskellige statistikker.

4.2. Det personstatistiske registersystem

Danmarks Statistik har som nævnt i kapitel 3 arbejdet med integreret arbejdsmarkedsstatistik siden midten af 1970'erne. Arbejdet har været koncentreret om at opbygge det **personstatistiske registersystem**³⁹ med hovedhjørnestene i en række enkeltstående individbaserede statistikregistre, se figur 4.1.

4.2.1. Elementerne i det personstatistiske registersystem

En stor del af den statistik, der beskriver demografiske, arbejdsmarkedspolitiske og sociale forhold, er baseret på individbaserede administrative registre, der alle har personnummeret som nøglevariabel. Dette statistiksystem, der kaldes det personstatistiske registersystem, har i de sidste 20 år givet såvel almindelige statistikbrugere som de politiske beslutningstagere og forskere en enestående mulighed for at beskrive det danske arbejdsmarked. Som tidligere nævnt har disse statistikregistre muliggjort, at der siden 1981 er blevet udarbejdet årlige tællinger med oplysninger svarende til de meget dyrere og langt sjældnere folketællinger.

Integration på mikroniveau

CPR suppleres med personoplysninger ...

Kernen i statistiksystemet er den løbende **befolkningsstatistik**, der udarbejdes på grundlag af Indenrigsministeriets centrale personregister (CPR). De demografiske oplysninger, der også indeholder oplysning om bopæl, suppleres med statistik vedr. beskæftigelse og ledighed, uddannelse, indkomst, stilling, sociale forhold osv.

³⁹ Danmarks Statistik (1994).

**... og arbejdssteds-
oplysninger**

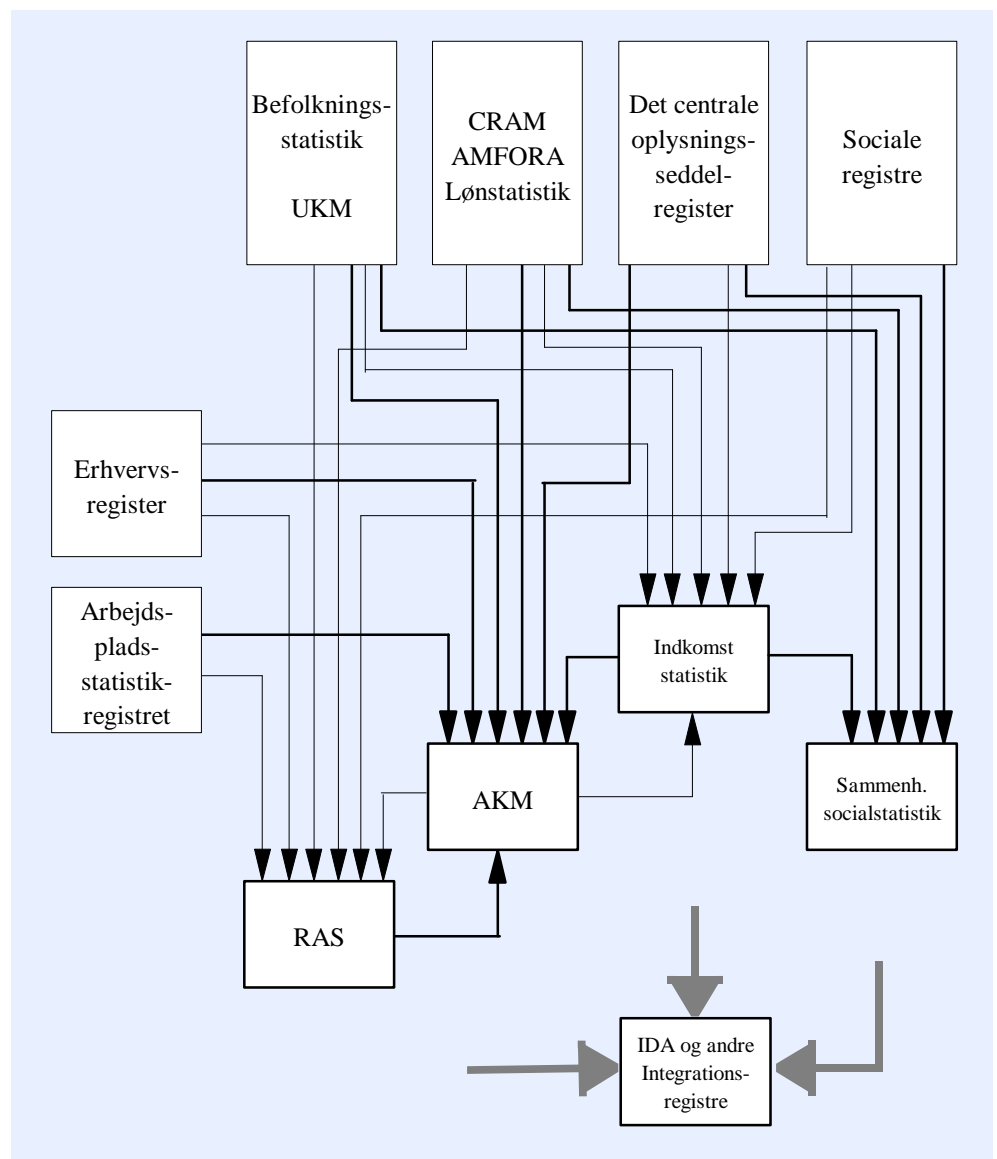
Individoplysningerne knyttes sammen med arbejdsstedet via en arbejdsstedskode, der indsamles af skattemyndighederne. Denne sammenhæng på individniveau, der etableres i arbejdspladsstatistikregistret, giver mulighed for at beskrive beskæftigelsen opdelt på erhverv, arbejdsstedskommune, arbejdsstedets størrelse osv.

**Grundregistre
med få kilder...**

Det personstatistiske registersystem består af en række grundregistre. Enkelte dannes udelukkende af oplysninger fra eksterne kilder, dvs. administrative registre og statistikindberetninger fra de administrative myndigheder. Det drejer sig bl.a. om befolkningsstatistikregistret, uddannelsesstatistikregistret, bygnings- og boligregistret samt de sociale registre.

... og med mange

Andre grundregistre dannes ved samkørsler mellem mange statistikregistre. Det drejer sig om den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), indkomststatistikregistret og den sammenhængende socialstatistik.

Figur 4.1.**Hovedveje i det personstatistiske registersystem**

Kilde: Rapport fra Grundregisterudvalget: *Hovedveje i det personstatistiske registersystem*, Danmarks Statistik 30. september 1998.

Klassifikations-moduler

Endelig består systemet af et par klassifikationsmoduler, som ikke i sig selv er grundlag for statistikproduktion. Uddannelsesklassifikationsmodulet (UKM), indeholder oplysninger om befolkningens uddannelsesbaggrund, mens arbejdsklassifika-

tionsmodulet (AKM), indeholder oplysninger om befolkningens hovedbeskæftigelse i et år.

Figur 4.1 giver en oversigt over de kilder, der anvendes til de grundregistre, som bygger på mange kilder.

Eksterne og ...

De vigtigste eksterne kilder er **CPR**, der er grundlaget for befolkningsstatistikregistret, og registrene fra Told- & Skattestyrelsen, dvs. det **centrale oplysnings-seddelregister** (COR) og **momsregistret**. De leverer information om de individuelle indkomster, de beskæftigedes arbejdssteder og de momsregistrerede selvstændige. Det centrale oplysnings-seddelregister anvendes dels i arbejdspladsstatistikregistret og dels direkte i det personstatistiske registersystem.

... interne kilder

Erhvervsregistret, **uddannelsesstatistikregistret** og registrene vedr. sociale forhold samt **lønstatistikregistret** er vigtige kilder, der er dannet internt i Danmarks Statistik. **Arbejdspladsstatistikregistret** er et helt centralt register for arbejdsmarkedsstatistikken. Ud fra det centrale oplysnings-seddelregister dannes et statistikregister, der indeholder de beskæftigede og deres tilknytning til et arbejdssted, der bl.a. er klassificeret ud fra beliggenhed. Sammen med bopælsoplysningerne er de statistikgrundlaget for pendlingsstatistikken.

Arbejdsmarkedsregistre

Hvert færdigt statistikregister er opbygget til at belyse en enkelt statistikgren, hvor hovedregistret for at belyse arbejdsmarkedet er RAS. I denne sammenhæng skal arbejdsklassifikationsmodulet (AKM) også nævnes, da dette register indplacerer befolkningen efter deres væsentligste arbejdsmarkedstilknytning gennem et år.

4.2.2. Fordelene ved et mikrointegreret statistiksystem

Integration på mikroniveau

Det personstatistiske registersystem er et integreret statistiksystem, hvor **integrationen** sker på mikroniveauet. Det grundlæggende element i statistiksystemet er personnummeret. Herved sikres integration på mikroniveau, således at en person klassificeres efter fælles retningslinier i RAS og EBS med hensyn til arbejdsmarkedstilknytning ultimo november. Desuden indhentes lønstatistikken oplysninger om arbejdsstilling, der anvendes i RAS.

Dynamikken på arbejdsmarkedet

En anden fordel ved de individbaserede statistikker er, at de giver mulighed for **forløbsanalyser**. Det er således muligt at følge individer over tid, og analysere bevægelserne på arbejdsmarkedet. Som eksempler kan nævnes undersøgelser af overgangen fra uddannelse til arbejdsmarked, hvor uddannelsesstatistikregistret kobles med RAS, eller undersøgelser af arbejdskraftens mobilitet indenfor landets grænser, hvor RAS's personoplysninger er koblet med erhvervsregistrets oplysninger om arbejdssteder.

Fuldt dækkende

En yderligere fordel ved anvendelse af registerbaserede tællinger er, at de er fuldt dækkende for den population, de beskriver. Derved undgås en væsentlig del af den usikkerhed, der altid vil være ved en stikprøveundersøgelse.

4.2.3. Integrationsregistre

Det har vist sig, at de enkelte statistikregistre, der foreligger i årsversioner, ikke har været et tilstrækkeligt tilbud til statistikbrugerne. Der er derfor blevet udviklet en række **integrationsregistre**, dvs. statistikregistre, der er dannet ved samkøring med andre registre. Samkørsel kan enten ske ved, at de forskellige årsversioner af et

statistikregister samles (vertikal integration), eller ved at man for samme årsperiode samkører forskellige statistikregistre (horisontal integration).

Den integrerede database for arbejdsmarkedsforskning

Det vigtigste integrationsregister til belysning af arbejdsmarkedet er den **integrerede database for arbejdsmarkedsforskning (IDA)**. Denne database er et resultat af såvel horisontal som vertikal integration, og den indeholder data fra 1980 og frem. Oplysningerne i databasen omfatter samtlige personer i befolkningen og samtlige ansættelser samt alle virksomheder med lønnet beskæftigelse. Databasen omfatter pr. år ca. 5 mio. personer, ca. 2,5 mio. ansættelser og ca. 200.000 virksomheder.

Databasen er udviklet til brug for forskere, men er også i vidt omfang blevet anvendt af de politiske beslutningstagere. Der foretages især forløbsanalyser på databasen, og den giver bl.a. mulighed for at analysere arbejdsstyrkens mobilitet, dannelsen af nye job og nedlæggelse af eksisterende job.

Beskrivelsen af arbejdsmarkedsforløbene i IDA bygger på ændringer mellem to statusopgørelser, fx ændringer i arbejdsmarkedstilknytningen fra ultimo november det ene år til ultimo november det næste år.

Forløbsdatabasen for ledighed og aktivering

Enkelte statistikregistre indeholder dog oplysninger om bevægelser gennem året som fx CRAM og AMFORA. Med udgangspunkt i disse statistikregistre er der ved at blive opbygget endnu et integrationsregister, der muliggør en beskrivelse af hele forløb. Denne database, der er under opbygning, udvikles i første omgang for Arbejdsmarkedsstyrelsen og Arbejdsministeriet med henblik på at betjene de regionale arbejdsmarkedsnævn.

4.3. Nye integrerede statistiksystemer

Et helhedsbillede ...

Et helhedsbillede af tilstanden på arbejdsmarkedet kan kun gives indenfor rammerne af et integreret statistiksystem, dvs. et statistiksystem med indbyrdes konsistente data, der beskriver en fælles population med udgangspunkt i de internationalt fastlagte definitioner. Integrationen af personstatistikken ved det personstatistiske registersystem er et meget vigtigt redskab til et helhedsbillede af de vigtigste forhold på arbejdsmarkedet, men det kan ikke alene beskrive alle aspekter af tilstanden på arbejdsmarkedet. For eksempel kan det ikke belyse befolkningens arbejdsmarkedstilknytning set over en periode, fx et år. Desuden kan det ikke belyse sammenhængen mellem det udførte arbejde og aflønningen af dette. For at belyse disse forhold er der udviklet to nye statistiksystemer, hvor data på makroplan samordnes til konsistente tidsserier. De kaldes *arbejdsmarkedsregnskabet* og *arbejdstidsregnskabet* og vil kort blive introduceret i dette afsnit.

... baseret på eksisterende data ...

De nye **regnskabsstatistiksystemer** baseres udelukkende på de statistikker, der findes på arbejdsmarkedsområdet. Der er derfor ikke etableret nye indberetningssystemer, men de eksisterende statistikker anvendes til at udfylde de nødvendige databehov. Derved stilles nye kvalitetskrav til de primære statistikker. For det første afsløres det, om der i den primære statistikproduktion er områder, der ikke er tilstrækkeligt godt belyst. Det må i sådanne tilfælde vurderes, om dette behov kan dækkes ved en anden udnyttelse af den eksisterende statistik eller ved en udvidelse af det samlede statistikberedskab. For det andet får statistikproducenten den sidegevinst, at de primære statistikker både begrebs- og datamæssigt bliver kontrolleret sammen. Ved at man løbende anvender data fra forskellige kilder vil resultaterne fra disse automatisk blive holdt op mod hinanden, hvorved fejl- og konsistensproblemer i de grundlæggende begreber og data vil blive afdækket. Herved vil arbejdet med integrerede statistiksystemer øge den generelle datakvalitet i primærstatistikkerne.

... med konsistens over tid

De nye statistiksystemer skal være i stand til at håndtere konsistens over tid, dvs. at systemerne skal kunne opfange databrud i primærstatistikkerne som følge af ændringer i lovgivning, datagrundlag m.m. Det vil indebære at der med regelmæssige mellemrum vil være behov for en hovedrevision af tidsserierne.

4.3.1. Arbejdsmarkedsregnskabet

Tal for tilknytning gennem året i personer ...

Formålet med *arbejdsmarkedsregnskabet* er dobbelt. For det første skal den eksisterende statusopgørelse over befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet udvides. Dels skal alle former for tilknytning medtages, således at befolkningen ikke blot klassificeres efter deres hovedtilknytning, og dels skal opgørelsen udvides til at omfatte en periode, i første omgang et år. Ved en tilknytning til arbejdsmarkedet forstås beskæftigelse, arbejdsløshed, midlertidigt fravær fx som følge af orlov samt erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

... og helårspersoner ...

For det andet skal alle tilstande for befolkningen samles til **helårspersoner** målt i forhold til den generelle fuldtidsnorm, p.t. 37 timer om ugen, således at den samlede volumen af beskæftigelse, ledighed m.m. kan opgøres. Desuden skal regnskabet også fortælle hvor mange af de, der ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet, der modtager passive ydelser som fx kontanthjælp, sygedagpenge, pension osv. Disse opgørelser skal senere udvides med opgørelser over de udbetalte beløb.

Begge delregnskaber omfatter hele befolkningen, men hvor personopgørelsen vil vise kombinationen af arbejdsmarkedstilknytninger vil volumenregnskabet vise fordelingen af helårspersoner på de enkelte tilstande. I volumenregnskabet kan en person være opdelt i flere tilknytninger, fx vil en efterlønsmodtager med 200 timers arbejde om året blive opgjort som 0,1 helårsperson med tilknytning til arbejdsmarkedet som beskæftiget og 0,9 helårsperson uden tilknytning til arbejdsmarkedet som efterlønsmodtager. Tilsvarende vil en person, der gennem hele året har været i fuldtidsbeskæftigelse blive opgjort til én helårsperson med tilknytning til arbejdsmarkedet som beskæftiget. Selv om han ved siden af sit fuldtidsjob har haft et bjob eller har haft overarbejde vil han også udgøre én helårsperson.

... findes for arbejdsløshed og aktivering ...

For visse grupper giver den eksisterende statistik de ønskede oplysninger. I CRAM beregnes således både det gennemsnitlige antal ledige i en periode og antallet af personer, der gennem en periode, har været arbejdsløse. Tilsvarende foretages i AMFORA både en volumensopgørelse af det gennemsnitlige antal deltagere og en personopgørelse af antal deltagere. Også i den sammenhængende socialstatistik beregnes antallet af helårsmodtagere af sociale ydelser m.m. og i denne statistik findes koblingen mellem modtagere og ydelse.

... men ikke for beskæftigelse

Det findes dog ikke et tilsvarende mål for beskæftigelsen, der viser såvel antallet af helårsbeskæftigede i løbet af fx et år, og antallet af personer, der var beskæftiget i mere eller mindre omfang i samme periode. Via RAS kan antallet af beskæftigede personer opgøres ultimo november, men denne statusopgørelse viser et øjebliksbillede, der ikke umiddelbart kan anvendes til at beskrive beskæftigelsen gennem et år. De beskæftigedes tilknytning til arbejdsmarkedet resten af året kendes ikke.

Simpelt gennemsnit

En mulighed for at finde et tilnærmet mål for beskæftigelsen gennem året er at beregne gennemsnittet af to årsopgørelser. Herved fås et gennemsnit for beskæftigelsen i løbet af året, idet vi antager, at øjebliksbilledet i november er et udtryk for den gennemsnitlige beskæftigelse. Denne simple beregning er dog ikke tilstrækkelig til at beregne det ønskede mål. Dels skal beskæftigelsen talt i hoveder omregnes til fuldtid, og dels skal det sikres, at en person ikke tælles dobbelt i opgørelsen.

Dobbeltklassifikation i RAS for bl.a. uddannelsesøgende ...	I RAS er der en række personer, der har en dobbelt klassifikation. I disse tilfælde skal det sikres, at der kun medregnes den del af den enkeltes tid, der går til beskæftigelse. Fx vil en uddannelsessøgende med et studenterejob blive talt som en beskæftiget person ultimo november. Ved en opgørelse af det samlede beskæftigelsesomfang må der dog tages højde for, i hvilken grad den studerende er i job. Da det må antages, at den studerende bruger størstedelen af sin tid på at studere, bør han kun indgå i beskæftigelsesopgørelsen med den andel, hvor han er beskæftiget. Resten af tiden er han ikke tilknyttet arbejdsmarkedet. Omvendt vil en studerende i praktik skulle indgå helt i såvel statusopgørelsen som opgørelsen af beskæftigelsesomfanget, da han vil være tilknyttet arbejdsmarkedet på fuldtid.
... og deltidsbeskæftigede	Tilsvarende indgår en person på deltid, fx halvtid, som en beskæftiget i RAS, mens han skal indgå som en halv helårsperson i opgørelsen af beskæftigelsesomfanget. I resten af tiden vil han ikke være tilknyttet arbejdsmarkedet.
Formål med arbejdsmarkedsregnskabet	Formålet med arbejdsmarkedsregnskabet er således at opgøre arten af arbejdsmarkedstilknytningen og dets omfang set over en periode - både udtrykt i antal personer og antal helårspersoner. Rammerne for dette statistiksysteem er udviklet, men der er endnu ikke etableret data.
4.3.2. Arbejdstidsregnskabet	
Tal for præsterede arbejdstimer	Arbejdstidsregnskabet skal dække et af de andre databehov, der er blevet lokaliseret. For det første skal dette datasystem frembringe tidsrækker for antallet af præsterede arbejdstimer, opgjort dels i antal timer og dels som antal fuldtidspersoner. Herved vil der blive lukket et alvorligt hul i den danske arbejdsmarkedsstatistik. Dernæst vil systemet beregne løn- og beskæftigelsesdata, der senere vil kunne indgå i nationalregnskabet, idet der tages udgangspunkt i nationalregnskabets definitioner af løn og beskæftigelse. I første omgang vil systemet indeholde opgørelser for køn og erhverv, men senere vil det blive udbygget med regionale fordelinger. På længere sigt vil det blive udbygget med stillinger og uddannelse.
Tilpasning af data	Før data anvendes i beregningssystemet foretages følgende tilpasninger: <ul style="list-style-type: none"> – harmonisering af begreber til fælles definitioner – justering for at nå fuld dækning – korrigerende for eventuelle fejl og mangler. <p>For de variable, hvor der løbende udarbejdes anden statistik, dvs. for beskæftigelse, job og lønsum, vil disse justeringer blive publiceret årligt.</p>
Relation mellem job, arbejdstimer og løn	Udgangspunktet for dette regnskabssystem er de relationer, der er mellem antallet af job , udførte arbejdstimer og lønsummen idet $(1): \text{antal præsterede timer} = \text{præsterede timer pr. job} \cdot \text{antal job}$ $(2): \text{lønsum} = \text{timeløn} \cdot \text{antallet af præsterede timer}$ $(3): \text{antal job} = \text{lønsum/løn pr. job}$ <p>Desuden findes følgende relation imellem antallet af job og beskæftigelsen, idet beskæftigelsen er antallet af personer i beskæftigelse i deres hovedjob:</p> $(4): \text{antal job} = \text{beskæftigelse} + \text{antal bijob} - \text{orlov fra beskæftigelse}$
Bygger på eksisterende statistikgrundlag	Det er den eksisterende primærstatistik, der er det datamæssige grundlag for statistiksysteem. Ved valg af kilder til systemet anvendes de kilder, der bedst beskriver

en given variabel. Således er den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik kilden til at opgøre beskæftigelsen og antallet af job, mens den nye lønstatistik anvendes som kilde til antallet af præsterede timer.

Fuldtidspersoner i arbejdstidsregnskabet ...

I arbejdstidsregnskabet opgøres den præsterede tid omregnet til fuldtidspersoner, jf. tabel 4.4. Antallet af fuldtidspersoner beregnes for hvert erhverv, da omfanget af et fuldtidsjob varierer mellem erhvervene. I dette regnskab kan en person tælle som mere end én fuldtidsperson. Dette skyldes, at overarbejde indgår i opgørelsen af præsterede timer og at en person kan have flere job. Det er således muligt at have et deltidsjob ved siden af et fuldtidsjob.

... og helårspersoner i arbejdsmarkedsregnskabet

I arbejdsmarkedsregnskabet indgår en person til gengæld altid som én helårsperson, hvor en person, der er beskæftiget på fuldtid gennem hele året vil tælle som en helårsperson uanset evt. overarbejde eller bijob. En person på deltidsbeskæftigelse, fx halv tid, vil derimod tælle som $\frac{1}{2}$ helårsperson i beskæftigelse, og $\frac{1}{2}$ helårsperson uden tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tabel 4.4.

Population og begreber i arbejdstids- og arbejdsmarkedsregnskabet

Regnskab	Population	Vigtigste begreber	Andre begreber
Arbejdstidsregnskab	Beskæftigede personer	Præsterede timer målt i fuldtidspersoner	Job Lønsum Beskæftigelse
Arbejdsmarkedsregnskab	Hele befolkningen	Helårspersoner for arbejdsmarkeds-tilknytning	Personer